

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ПАЛИВНІ БРИКЕТИ З ЛУЗГИ СОНЯШНИКА

(назва предмету постачання)

ТЕХНІЧНА СПЕЦИФІКАЦІЯ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ТС МОУ.25835–131:2026 (01)

Введено вперше

Дата надання чинності _____

РОЗРОБЛЕНО

Начальник Центрального управління
розвитку матеріального забезпечення
Командування Сил логістики
Збройних Сил України
полковник

Віталій РЯБОВ

“ _____ ” _____ 2026 р.

ЗМІСТ

1. ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВІ ОЗНАКИ	3
2. ВСТУПНА ЧАСТИНА	4
3. ВИМОГИ ДО ПРЕДМЕТУ ЗАКУПІВЕЛЬ	4
3.1. Загальні вимоги	4
3.2. Вимоги до виготовлення	5
3.3. Специфічні вимоги	5
3.3.1. Маркування	5
3.3.2. Пакування	6
3.3.3. Гарантії постачальника	7
3.3.4. Транспортування та зберігання	7
3.3.5. Безпека, охорона довкілля та утилізація	7
3.3.6. Правила приймання та випробувань	8
4. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ	9
ДОДАТКИ:	
Додаток 1	11
Додаток 2	12

1. ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВІ ОЗНАКИ

РОЗРОБЛЕНО: Центральним управлінням розвитку матеріального забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України.

РОЗРОБНИКИ: підполковник Олександр КОЛІСНІЧЕНКО (керівник розробки), полковник Юрій ВАРЛАН (розробник).

Предмет закупівлі – паливні брикети з лузги соняшника, що закуповується замовником відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі” для забезпечення потреб Збройних Сил України.

Замовник – структурний підрозділ Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, або інший уповноважений орган військового управління, якого визначено відповідальним за формування і виконання бюджетних програм у системі Міністерства Оборони України (далі – Міноборони).

Постачальник – будь-яка юридична (організація, підприємство, установа) або фізична особа, що поставляє предмет закупівлі замовнику відповідно до укладеного договору.

Найменування та позначення технічної специфікації Міністерства оборони України: “Паливні брикети з лузги соняшника” ТС МОУ. 25835–131:2026 (01).

Приклад запису назви предмета при закупівлі:

“Паливні брикети з лузги соняшника ” ТС МОУ. 25835–131:2026 (01).

Затверджено “ ” 2026 року.

Введено в дію “ ” 2026 року.

Термін дії – без обмеження.

Код предмета закупівлі за:

ДК 020:2016: 9999 – Предмети постачання, інші (Miscellaneous Items).

ДК 021:2015: 03110000-5 – Сільськогосподарські культури, продукція товарного садівництва та рослинництва (Wood fuels).

ВІП 01.002.003-2014 (01): 25835 – ПАЛИВО ЗАТВЕРДІЛЕ ВУГЛЕВОДНЕ (FUEL, SOLIDIFIED HYDROCARBON).

2. ВСТУПНА ЧАСТИНА

У зазначеній технічній специфікації (далі – специфікація) встановлені вимоги до технічних та якісних характеристик паливних брикетів з лузги соняшника, призначених для використання у твердопаливних котлах, печах, польових кухнях, мобільних котельнях та іншому теплогенеруючому обладнанні військових частин, військових закладів, установ Міністерства оборони України (далі – Міноборони), Збройних Силах України (далі ЗС – України).

Ця специфікація застосовується у системі Міноборони та інших суб'єктах господарювання, які здійснюють на договірних засадах виготовлення та постачання предметів закупівлі для Міноборони та ЗС України.

3. ВИМОГИ ДО ПРЕДМЕТУ ЗАКУПІВЕЛЬ

3.1. Загальні вимоги

Паливні брикети з лузги соняшника (далі – брикети) повинні відповідати вимогам цієї специфікації та виготовлятися згідно з ДСТУ, ГСТУ, СОУ, ТУ У, ТУ або іншої чинної нормативної документації виробника, мати законне походження та забезпечувати безпечну й ефективну експлуатацію теплогенеруючого обладнання.

Брикети повинні мати циліндричну форму та бути без стороннього запаху (затхлості, плісняви, горілого).

Технічн та якісні вимоги до твердого біопалива повинні відповідати показникам, які наведені у таблиці 1.

Зовнішній вигляд твердого біопалива наведено в додатку 1 (мал.1).

Технічні та якісні вимоги

Таблиця 1.

№ з/п	Назва показника	Значення
1.	Довжина, мм	100 - 300
2.	Діаметр, мм, не менше ніж	80
3.	Масова частка вологи та легких речовин, %, не більше ніж	12,0
4.	Зольність, %, не більше ніж	4,0
5.	Об'ємна (насипна) цільність, кг/м ³ , не менше ніж	500
6.	Теплота згорання, МДж/кг (ккал), не менше ніж	15,0 (4100)
7.	Масова частка сирової клітковини в перерахунку на абсолютно суху речовину, %	35,0 - 60,0
8.	Масова частка загальної сірки, %, не більше ніж	0,23
9.	Умість сторонніх домішок	Не дозволено
10.	Токсичність	Не дозволено
11.	Зараженість шкідниками	Не дозволено

3.2. Вимоги до виготовлення

Брикети повинні бути виготовлено з лузги соняшнику, яке одержали в процесі виробництва соняшnikової олії з насіння соняшника, згідно з технологічною документацією виробника.

Якість сировини, що використовується при виготовленні твердого біопалива, повинна відповідати вимогам діючих нормативних документів, зазначених в технологічній документації на їх виготовлення.

Під час виробництва біопалива не допускається використання сировини з наявністю сторонніх матеріалів, такі як клей, каміння, сміття, скло, пластмаси, мінеральні домішки, металеві включення (домішки), а також інших речовин, що негативно впливають на технічні та якісні характеристики предмету закупівлі. Не допускається використання зіпсованої або надмірно вологої сировини, сировина не повинна бути заражена шкідниками (відсутність слідів зараження).

Під час виготовлення твердого біопалива не повинно виділяти в навколишнє середовище шкідливих речовин у кількостях, що перевищують гранично допустимі концентрації згідно з чиним нормативним документом.

Якість твердого біопалива повинна бути підтверджена документами:

сертифікат відповідності (сертифікат якості), який підтверджує, що біопаливо відповідає заявленим характеристикам та нормам безпеки, виданий уповноваженим органом сертифікації (як національним, так і міжнародним, що має відповідні повноваження) або декларацію про відповідність, складену виробником, що підтверджує виконання вимог стандартів та технічних регламентів, оформлену відповідно вимог чинного законодавства України;

протокол лабораторних випробувань щодо відповідності біопалива вимогам цієї специфікації, виданий випробувальною лабораторією, акредитованою Національним агентством з акредитації України на технічну компетентність та незалежність (далі - акредитована випробувальна лабораторія).

Документи, які підтверджують якісний стан предмету закупівлі, повинні бути викладені українською мовою або мати автентичний переклад українською мовою та бути чинними на весь період постачання предмету закупівлі.

3.3. Специфічні вимоги

3.3.1. Маркування

Маркування брикетів здійснюється державною мовою та має відповідати вимогам ДСТУ EN 15234.

Кожна одиниця спожиткового пакування твердого біопалива повинна мати маркування, що нанесене безпосередньо на пакуванні або на етикетку, що надійно закріплена на ньому та містити у доступний для сприймання споживачем формі наступну інформацію:

номенклатурний номер НАТО продукції (предмета постачання);

код NCAGE виробника;

назву підприємства-виробника та/або його товарний знак;

найменування, повна адреса і телефон підприємства-виробника;
 призначення продукції;
 групу якості;
 масу нетто, кг;
 номер партії;
 умови транспортування та зберігання;
 дати виготовлення;
 гарантійний строк зберігання;
 рекомендації щодо застосування;
 позначення цієї специфікації та стандарту за яким паливо вироблено.

При узгодженні із замовником допускається виконання маркування виробу на інших мовах.

Транспортне маркування повинно відповідати вимогам ДСТУ 7232, ДСТУ EN 15234, ДСТУ ISO 780 та цієї специфікації.

Транспортне маркування наноситься безпосередньо на тару фарбою, яка не змивається, або за допомогою вологостійких ярликів (бірок), що надійно кріпляться до кожної транспортної одиниці чи палетах (піддонах).

Примітка: У супровідних документах (товарно-транспортній накладній) обов'язково дублюється посилання на ДСТУ (ТУ), за яким виготовлено паливо, та зазначається клас безпеки вантажу.

3.3.2. Пакування

Пакування повинно забезпечувати захист твердого біопалива від атмосферних опадів, зволоження, забруднення та механічних пошкоджень під час транспортування, навантаження та розвантаження і зберігання.

Пакування біопалива здійснюється у полімерні пакети, поліпропіленові (поліетиленові) мішки (м'які контейнери) або інші матеріали, що забезпечує захист палива від механічних пошкоджень та впливу вологи.

Пакувальні матеріали не повинні погіршувати показники якості продукції, спричиняти її забрудненню або створювати небезпеку під час використання за призначенням.

У спожитковому пакуванні повинно бути брикети однієї партії.

Кожна партія твердого біопалива повинна бути сформована таким чином, щоб забезпечувалася можливість її ідентифікації за номером партії та супровідними документами.

Маса нетто спожиткового пакування брикетів повинна становити від 20 кг до 40 кг. Граничне відхилення маси нетто спожиткового пакування не повинно перевищувати $\pm 1,5$ % від номінальної маси.

Варіанти пакування твердого біопалива наведено в додатку 1 (мал.2)

Особливі вимоги до пакування встановлюються замовником у контракті (договорі) про закупівлю, укладеним між замовником та постачальником.

3.3.3. Гарантії постачальника

Постачальник має гарантувати відповідність якості предмета закупівлі вимогам цієї специфікації, збереження основних технічних та якісних характеристик за умов дотримання замовником умов експлуатації, транспортування та зберігання.

Гарантійний строк, протягом якого постачальник гарантує якість твердого біопалива, повинен становити не менше 20 (двадцяти) місяців.

Постачальник гарантує відповідність показників якості брикетів значенням, установленим цією специфікацією, на момент її відвантаження замовнику.

3.3.4. Транспортування та зберігання

Брикети транспортують усіма видами транспорту відповідно до правил перевезення вантажів, що діють на відповідному виді транспорту. Транспортування здійснюють у критих транспортних засобах або в інший спосіб, що забезпечує захист брикетів від атмосферних опадів, зволоження, забруднення та механічних пошкоджень.

Пакування та розміщення біопалива в транспортних засобах повинні забезпечувати його цілісність, збереження його якісних показників, можливість ідентифікації партії та безпечне проведення вантажно-розвантажувальних робіт.

Навантаження (розвантаження) та строкування мають здійснюватися тільки в місцях, позначених на вантажі спеціальними знаками.

Не допускається транспортування твердого біопалива разом із речовинами та матеріалами, які можуть призвести до забруднення або погіршення показників якості.

Брикети повинні зберігатися в закритих сухих складських приміщеннях або під навісами, що забезпечують захист продукції від атмосферних опадів, ґрунтової вологи та прямих сонячних променів, у запакованому стані та розміщуватися на піддонах в штабелях. Висота штабелів запакованого твердого біопалива на плоских піддонах (палетах) не має перевищувати 3,0 м.

Порядок зберігання брикетів наведені в додатку 1 (мал.2)

Не допускають зберігання твердого біопалива в умовах дії вологи в краплиннорідкому стані та у приміщеннях з вологістю повітря вище ніж 80 %.

3.3.5. Безпека, охорона довкілля

Виробничі процеси виготовлення брикетів мають відповідати вимогам чинних нормативних документів.

Під час виготовлення, випробування, приймання, транспортування та зберігання палива має бути виключена загроза життю і здоров'ю людей.

Охорона праці має здійснюватися відповідно до вимог Закону України “Про охорону праці” та інших чинних нормативно-правових актів.

Процеси виробництва, використання брикетів мають відповідати вимогам Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” та інших нормативно-правових актів з питань охорони довкілля та екологічної безпеки.

3.3.6. Правила приймання та випробувань

Приймання, контроль за якістю брикетів, обсяг перевірки зразків здійснюється відповідно до вимог ДСТУ EN 18135, цій специфікації та контракту (договору) про закупівлю укладеним між замовником та постачальником.

Брикети постачаються партіями.

Довідково. Партією вважається кількість брикетів одного типу, що виготовлені за один календарний період, за одним технологічним процесом з однорідних сировинних матеріалів, з однаковими показниками якості і однорідного за своїм компонентним складом, що супроводжується одним документом про якість.

Постачальник повинен передати (поставити) замовнику тверде біопаливо, якість якого відповідає вимогам цієї специфікації.

Приймання біопалива за кількістю та якістю здійснюється представником замовника в присутності представника постачальника за місцем постачання.

Під час прийняття брикетів замовником проводиться візуальний та геометричний контроль твердого біопалива, стан його пакування.

Приймально-здавальні випробування проводяться методом випадкової вибірки зразків брикетів з 5-6 різних місць пакування. Загальна вага відібраної проби твердого палива для перевірки повинна складати не менше 5 кг.

Всі зразки змішуються, пакуються в окрему тару (пакет), опечатуються та направляються для перевірки фізико-хімічних показників у акредитованій випробувальній лабораторії (у разі відсутності у відповідній лабораторії акредитації для перевірки деяких визначених показників, дозволяється проводити перевірку цих показників у відповідній акредитованій лабораторії поза межами її акредитації) та складається Акт відбирання проб, наведеного у додатку 2.

Подальший прийом твердого біопалива проводиться після отримання паспорту якості акредитованої випробувальної лабораторії, яка проводила перевірку фізико-хімічних показників на відповідність вимогам специфікації (далі – паспорт якості).

Після отримання паспорту якості проводиться випробування брикетів на вологостійкість, механічну міцність та вологість.

Випробування на вологостійкість проводиться шляхом занурення брикету (тів) в ємкість з водою. Якісне паливо тоне і розпадається повільно (має високу щільність);

Випробування на механічну міцність проводиться шляхом зламу брикету руками. Якісний виріб ламається з тріском. Зріз повинен бути гладким та глянцеvim, без тріщин. Якісне паливо не повинно кришитися в руках на тирсу.

Випробування на горіння проводиться шляхом підпалу брикету. Під час горіння повинно бути ярке рівне полум'я та виділятися запах насіння. Дим має бути білим або прозорим, а залишок золу – мінімальний попел сірого кольору

Результати випробувань розповсюджуються на всю партію біопалива.

Якість твердого біопалива вважається підтвердженою за умови одержання позитивних результатів випробувань.

Методи перевірки та результати приймально-здавальних випробувань із висновком оформлюються Актом приймання-передачі (додаток 22 до Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 17.08.2017 № 440), який складає замовник після отримання паспорту якості.

У разі незадовільних результатів приймально-здавальних випробувань уся партія біопалива бракується та замовником не приймається, постачальник за свій рахунок у термін визначений договором (контрактом) здійснює заміну (допоставку) палива належної кількості та якості.

У разі незгоди з результатами випробувань постачальник може ініціювати повторний відбір зразків біопалива відповідно до цієї специфікації з метою проведення випробувань не менше ніж у трьох акредитованих випробувальних лабораторіях. За сукупністю більшості висновків (позитивний/негативний), наданих акредитованими випробувальними лабораторіями, такий результат вважається остаточним.

4. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

Специфікація розроблена відповідно до вимог Військового стандарту ВСТ 001.002:2024 (01) “Військова стандартизація. Технічні специфікації Міністерства оборони України. Вимоги до підготовки, оформлення, позначення та обліку”.

Під час розроблення специфікації є посилання на законодавчі та нормативні документи:

Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII (зі змінами) “Про публічні закупівлі”;

Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII (зі змінами) “Про захист прав споживачів”;

Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII “Про охорону навколишнього природного середовища”;

Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII “Основи законодавства України про охорону здоров’я”;

Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII “Про охорону праці”;

Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII “Про стандартизацію”.

Стандарти:

ДСТУ 7124:2009

Лушпиння соняшникове пресоване гранульоване. Технічні умови.

ДСТУ 7123:2009

Лушпиння соняшнику. Технічні умови.

ДСТУ EN ISO 17225:2022

Тверде біопаливо. Класифікація та технічні характеристики та класи палива Частина 6. Класифікація недревених пелет.

ДСТУ EN 15234-1:2013	Тверде біопаливо. Забезпечення якості. Частина 1. Загальні вимоги.
ДСТУ EN 15210-1:2013	Тверде біопаливо. Методи визначення механічної міцності пелет і брикетів.
ДСТУ ISO 780-2022	Упаковка. Упаковка для розповсюдження. Графічні символи для оброблення та зберігання пакетів
ДСТУ 7232:2011	Таблички марковальні. Технічні умови.
ДСТУ EN 20023:2019	Тверде біопаливо. Безпечність паливних гранул з твердого біопалива. Безпечне поводження та зберігання деревних гранул у житлових та інших об'єктах малого масштабу
ДК 021:2015	Національний класифікатор України. Єдиний закупівельний словник
ДК 020:2016	Єдиний класифікатор предметів постачання

Примітка:

Під час користування цією специфікацією, доцільно перевіряти чинність нормативних документів та стандартів, на які є посилання в цій специфікації згідно з офіційним виданням національного органу стандартизації – каталогом національних нормативних документів.

Якщо документ (нормативно-правовий акт або стандарт тощо), на які є посилання в цій специфікації, замінено новим або до нього внесені зміни, потрібно застосовувати новий документ, охоплюючи всі внесені зміни до нього.

Додаток 1
до пункту 3.1,
3.3.4, 3.3.6

Брикети паливні з лузги соняшника

Мал.1. Зовнішній вигляд брикетів паливних з лузги соняшника

Мал.2. Пакування та зберігання паливних брикетів з лузги соняшника в мішках

Додаток 2
до пункту 3.3.6.

АКТ № _____
відбирання проб (зразків)

1. Дата складання _____ 20__ року.

2. Місце складання _____

3. Відбирання проб (зразків) проведено комісією у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Організація	Посада

4. Найменування продукції: _____.

5. Країна та виробник _____

6. Постачальник _____

Цей акт складено _____ 20__ року.

Відібрано проби (зразки) _____

для проведення випробувальних досліджень показників якості з метою перевірки відповідності зазначених матеріальних цінностей встановленим вимогам.

№ з/п	Найменування продукції	Кількість продукції	Номер партії	Кількість відібраних проб (зразків)

7. Відібрані проби (зразки) надіслано для проведення випробувальних досліджень фахівцями замовника.

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис

Керівник замовника

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, прізвище)